

Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент: Учебник для вузов. - М.: ЗАО "Бизнес-школа "Интел-Синтез", 1998. - 600 с. **5.** *Нейкова Л.И.* Финансовые рычаги и стимулы технического развития промышленного комплекса Украины. – Одесса: ОЦНТ и ЭИ, 1995. – 235 с. **6.** *Черваньов Д.М., Нейкова Л.И.* Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. – К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. – 514 с. **7.** *Кендалл М., Стюарт А.* Многомерный статистический анализ и временные ряды. Пер. с англ. - М.: Наука. - 1973. - 900с. **8.** www.ukrstat.gov.ua

М.В. БЕРЕЗЮК, студ., **Л.М. РИМАРЕВА**, ст. викл., ВТЕІ КНТЕУ, Вінниця

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА У ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ІНВЕСТИЦІЯМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Головною рушійною силою надзвичайно складних процесів соціально-економічного та техніко-технологічного розвитку сучасного суспільства є інноваційна діяльність. Вітчизняна практика свідчить, що інноваційною діяльністю займається незначна кількість промислових підприємств - у 2009 р. їхня частка становила 12,8 %. У зв'язку з розвитком змісту інноваційної складової сучасної економіки особливої актуальності набуває пошук нових і перегляд існуючих форм його прояву в інвестиційному забезпеченні інноваційної діяльності.

Метою статті є визначення ролі держави у формуванні інноваційно-інвестиційного ресурсу.

Наукові основи інноваційної теорії, закладені в роботах М.Туган-Барановського, Й.А. Шумпетера, М. Кондратьєва, набули подальшого розвитку у працях Р. Солоу, Б. Твісса, Б. Санто, Н. Менсфілда. Також теоріям інновацій велика увага приділяється в роботах вітчизняних дослідників: В. Александрової, О. Амоші, Ю. Бажала, Л. Безчасного, В. Гейця, М. Іванова, А. Кабанова, О. Лапко, Ю. Макогона, Б. Малицького, В. Нейєнбурга, О. Осики, С. Покропивного, М. Прокопенка, В. Соловйова, Л. Саломатіної, В. Хобти, Л. Червоної, М. Чумаченка та інших [4].

Термін "інвестиції" означає вкладення коштів. У більш широкій трактовці інвестиції являють собою вкладення капіталу з метою подальшого його

збільшення. Інвестиційна діяльність охоплює основні сфери народного господарства: матеріальне виробництво і соціальні програми. Аналіз економічної ролі держави у вирішенні цієї проблеми має принципове значення.

Економічна діяльність окремих господарюючих суб'єктів та країни в цілому значною мірою характеризується обсягом здійснюваних інвестицій. Одним з найважливіших чинників покращення інвестиційного клімату в Україні є створення адекватного ринковій економіці правового поля, яке цілком залежить від політичної волі законодавчої та виконавчої гілок влади. Без підтримки з боку держави вітчизняного виробника при реалізації ним інноваційних проектів переведення економіки на інноваційний шлях є нереальним. Саме держава повинна створювати умови для існування та постійного розширення інноваційної діяльності.

Протягом останніх 15 років зростає залучення носіїв нових (наукових) знань українського походження та здобутих ними результатів у сферу інноваційної діяльності сусідніх держав, зменшуються обсяги можливої бази об'єктів інноваційної діяльності в Україні та знижується кількість інноваційно-активних підприємств.

Слід зазначити, що серед країн Європейського Союзу мінімальні показники інноваційної активності мають Португалія – 26 % та Греція – 29 %, але навіть вони у два рази вищі, ніж в Україні. У порівнянні з країнами лідерами, такими як Нідерланди (62%), Австрія (67%), Німеччина (69%), Данія (71%) та Ірландія (74%) розрив з Україною ще більший і складає 3÷4 рази.

Факторами, які перш за все перешкоджали здійсненню інноваційної діяльності, були вартісні, а саме, нестача власних коштів (80,1% обстежених підприємств), великі витрати на нововведення (55,5%), недостатня фінансова підтримка держави (53,7%), високий економічний ризик (41%), тривалий термін окупності нововведень (38,7%), відсутність коштів у замовників (33,3%). Також заважала недосконалість законодавчої бази (40,4%), відсутність попиту на продукцію(16%), відсутність кваліфікованого персоналу (20%), відсутність можливостей для кооперації з іншими підприємствами і науковими

організаціями (19,7%), нестача інформації про ринки збуту (17,4%), нестача інформації про нові технології (17,3%)/

Першоосною державного регулювання інвестиційної діяльності є визначення пріоритетів вкладень, тобто спрямувань інвестицій у ті сфери і галузі, які забезпечать розширене відтворення, скорішу віддачу і підвищення життєвого рівня населення. У зв'язку з цим державна інвестиційна політика повинна враховувати такі принципові напрями використання державних і недержавних джерел фінансування. Норма валових інвестицій в різних країнах складає від 20 % до 40 % [5].

Іноземні інвестиції вкладені в 5263 підприємств України, 4117 з яких — спільні. Взагалі діяльність іноземних інвесторів в Україні регулюється близько 70 нормативними актами різного рівня, якими іноземному інвестору досить важко керуватися в зв'язку з неоднозначністю положень. Крім цього, до діючого Законодавства постійно вносяться зміни і доповнення, які часто значно погіршують існуючі положення та умови діяльності іноземних інвесторів. З метою усунення цих недолік доцільно було б, з одного боку, прийняття нових законодавчих актів або змін і доповнень до вже діючих, а з другого боку — усунення протиріч та неоднозначних положень в уже діючих законодавчих та нормативних актах. Важливо зазначити, що в Україні розроблено законодавство про іноземні інвестиції, що містить понад 100 різних правових і нормативних документів (законів, постанов, указів, положень тощо).

Залучення іноземного капіталу в Україну потребує розробки науково - обґрунтованої програми уряду на тривалий строк. Програма повинна передбачати залучення до інвестування великих компаній з промислово розвинутих країн і транснаціональних корпорацій, суттєве вдосконалення фондового ринку та фінансово-кредитної системи, залучення до інвестиційного процесу великих іноземних фінансово-кредитних установ, розробку, впровадження та фінансування з допомогою іноземних інвестицій проектів, що мають соціально-економічне значення на всій території України [2].

Як один із вагомих заходів, направлених на вдосконалення ефективного використання державних коштів, є використання тендерних процедур у сфері державних закупок, що забезпечує не тільки раціональне використання коштів держави, але і недопущення на ринки України неякісної продукції, товарів, робіт, послуг, некомпетентних постачальників (підрядників), запобігає зловживанням в цій сфері [3].

Отже, перехід до інноваційно-інвестиційної моделі розвитку є складним процесом, який потребує вирішення органами державного управління певної множини важливих задач: створення ефективної законодавчої бази, сприятливих умов для захисту інтересів суб'єктів-новаторів, наукового обґрунтування в обранні пріоритетів стосовно фінансування інновацій та інвестицій, підвищення ефективності господарювання та якісного поліпшення економічного стану окремих підприємств і галузей регіону. Відмова в державній політиці від ситуативного формування чинників економічного зростання у зв'язку з упровадженням нової сучасної моделі розвитку вимагає раціоналізації підходів у спрямованості інвестиційних процесів: на основі створення відповідних стимулів та інфраструктури; задіяння заходів довгострокового інвестування; реалізації ефективної політики легалізації тіньових доходів населення та конверсії некримінальних тіньових капіталів; заохочення комерційних банків до надання кредитів під проекти, які передбачають інноваційну діяльність; опрацювання критеріїв відбору технологій та інноваційно-інвестиційних проектів за їхніми функціональними ознаками, тобто в залежності від впливу на соціально-економічний розвиток [1].

Результативною складовою інвестиційної політики, що сприяє загальному зростанню надходжень іноземних інвестицій, розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, формуванню інноваційного клімату, збільшенню поставок високоякісних товарів і послуг на внутрішній ринок та створенню сучасної інноваційно-інвестиційної інфраструктури, можна вважати спеціальний режим інвестиційної діяльності. Він потребує, з одного боку, впровадження надійних

ринкових механізмів державного контролю, а з іншого, – стабільності законодавчих та нормативних актів.

Список літератури: 1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.04.2002 р. № 40 – IV. 2. Сільченко І. А. Інноваційна діяльність: державне регулювання та механізм вдосконалення / І. А. Сільченко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009. – № 2 (6). – С. 35–40. 3. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2003. – 278 с. 4. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К. та ін. – К.: Знання України, 2002. – С.313-326. 5. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку. – К.: Вища школа, 2002. – 254 с.

И.В. ГЛАДЕНКО, аспір., Франкфурт-на-Майні, ФРН

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗМІСТОВНО-СТРУКТУРНОГО ПІДХІДУ ДО МОНІТОРИНГУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для створення і практичної реалізації ефективної системи моніторингу інноваційної діяльності на машинобудівному підприємстві необхідно здійснити вибір інформаційних показників. Система показників, які в більшій чи меншій мірі відтворює об’єктивний стан справ на підприємстві по різних напрямкам його діяльності існують давно, але провести їх оцінку в якості інструмента управління або моніторингу не так просто. Цей висновок виходить з того, що кожний з показників інноваційної діяльності виступає в якості керуючого параметру для одного з видів чи напрямів інноваційної діяльності, інноваційного проекту, структурного підрозділу, наукового або творчого колективу, групи і т.п.

Для отримання об’єктивної інформації про інноваційну діяльність на підприємстві необхідно використовувати систему моніторингу деякої сукупності процесів та показників, формування та аналіз якої потребує врахування та подолання наступних складнощів:

методики розрахунку показників, які відтворюють процеси, що проходять на підприємстві, повинні розроблятися деяким уніфікованим способом, який